

Filippenzen 1: 27-30

In het voorgaande gedeelte heeft Paulus gespeculeerd over de vraag wat er met hem zou gebeuren: of hij ter dood veroordeeld zou worden of dat hij de Filippenzen nog weer zou kunnen bezoeken. Maar of Paulus de Filippenzen wel of niet te zien krijgt verandert niets aan de opdracht die de Filippenzen nu van Paulus mee krijgen: *wandel het Evangelie waardig, of ik nu kom en u zie of dat ik afwezig ben, van uw zaken mag horen dat u vaststaat in één geest, en dat u samen eensgezind strijdt door het geloof in het Evangelie.*

Paulus gebruikt in de verzen die we zojuist hebben gelezen allerlei termen die afkomstig zijn uit het leger. Dat was voor die inwoners van Filippi niet onbekend. Filippi is een Romeinse kolonie. Veel Romeinse veteranen kregen er een stuk land als beloning voor bewezen diensten. Zo'n kolonie werd volgens Romeins recht bestuurd. Als kolonie zag Filippi er zo'n beetje uit als Rome in het klein.

Laten we de legertermen eens op een rijtje zetten.

Allereerst het woord evangelie. Voor ons een vertrouwd woord en we denken meteen aan het goede nieuws van de Here Jezus. Maar het woord evangelie bestond ook al voordat het de betekenis kreeg die wij eraan geven. Het betekent zoiets als proclamatie. Voordat het leger de strijd aanbond kreeg het een proclamatie van de keizer te horen waarin vooraf de overwinning werd aangekondigd. Goed nieuws dus!

Het tweede woord is zich gedragen. Dat is een woord uit de politieke sfeer en betekent letterlijk: zich als staatsburger gedragen en je plicht nakomen. Na de proclamatie werden de soldaten opgeroepen om te doen wat je van een goed soldaat mag verwachten. Blijf vast staan.

Dat is het derde woord: vaststaan. Dat hield in dat de soldaten geen voetbreed mochten wijken. Het was heel belangrijk dat in de strijd één lijn werd getrokken en dat alle soldaten hetzelfde voornemen hadden. Want als er ook maar één was die zich daar niet aan hield, kreeg de vijand de kans de linies te doorbreken.

Het vierde woord: eensgezind. De soldaten werd op het hart gebonden om als één man te vechten, in vertrouwen op de overwinning die hen in de proclamatie is toegezegd. Dat vertrouwen was heel belangrijk. Als er geen vertrouwen is in de goede afloop dan heb je de strijd eigenlijk al verloren. Weest daarom vastberaden en onverschrokken.

Paulus gebruikt ten vijfde het woord verderf. Dit woord hangt samen met een werkwoord dat sneuvelen op het slagveld betekent.

Het zesde woord is behoud. In de HSV is dat vertaald met 'zaligheid', een woord dat eigenlijk 'geluk' betekent. Persoonlijk zou ik liever voor behoud of bevrijding kiezen.

Voor de oud-militairen in Filippi waren de woorden die Paulus gebruikte herkenbaar. Alle elementen van Paulus' betoog kwamen ook voor in de dagorders voor een veldslag. En nu maakt Paulus gebruik van deze terminologie om iets duidelijk te maken van het karakter van het christenleven.

Het leven van een christen en het leven van een gemeente draagt ook het karakter van een strijd tegen vijanden. Die strijd kan divers zijn. Die kan zich uiten in vervolging maar ook in geestelijke strijd. Paulus vertelt in Efeziërs 6 – dat bekende gedeelte over de geestelijke wapenrusting – dat we niet alleen tegen vlees en bloed hebben te strijden, maar ook tegen boze geesten in de lucht. Die vijanden hebben het voorzien op de gemeente van Christus, op de burgers van het Koninkrijk. En het is de plicht van deze burgers om deze vijanden te weerstaan en stand te houden. In die strijd hebben ze houvast aan de instructies van de Koning, het Evangelie, waarin de overwinning op de vijanden al is geproclameerd.

Gelovigen moeten, om de strijd vol te houden, blijven vertrouwen op de overwinning. Dat is de enige manier om het vol te houden in een tijd van twijfel, vervolging of geestelijke strijd. Je vastklemmen aan de beloften van het Evangelie. Blijven geloven dat die beloften waarheid zijn, ook al zie je daar misschien nu niks van. Christus heeft overwonnen op Golgotha en is dwars door de dood heen gebroken. Houd dat vast, alleen zo kan een gemeente staande blijven. Eén van geest, schouder aan schouder, zonder gaten te laten vallen, zodat de vijand kan binnendringen. Zo wordt angst overwonnen. Vertrouwen op de overwinningsproclamatie van Christus en door vast te geloven dat de overwinning dankzij Hem zeker is. Als dat vertrouwen er is, verdwijnt de angst voor de tegenstanders.

Paulus spreekt hier uit eigen ervaring. Hij maakt geen deel uit van de 'beste stuurlui aan de wal' die makkelijk praten hebben vanaf een veilige afstand. Nee, op het moment waarop Paulus deze woorden schrijft bevindt hij zich in de macht van de tegenstanders. Maar zegt hij – en hij kan het weten – als het evangelie het fundament is van je leven, hoef je niet bang te zijn voor de tegenstanders, hoe sterk ze ook zijn en wat ze ook doen. Ze kunnen je zeker kwaad doen. Dat ontkent Paulus nergens. Hij zegt nergens dat we niet bang hoeven te zijn omdat ze ons niets kunnen aandoen. Dat zou een valse voorstelling van zaken zijn.

Ze kunnen ons wel degelijk iets aandoen, maar we hoeven niet bang te zijn, omdat de overwinning van Christus vast ligt! En daarmee komen de woorden van Paulus overeen met de woorden van de Here Jezus zelf. Een slaaf staat niet boven zijn heer. De vijandschap die op Mij afkomt, zal ook wel op jullie afkomen. Reken daar maar op. Maar vreest hen dan niet. Weest niet bevreesd voor hen die wel het lichaam kunnen doden maar die de ziel niet kunnen doden.

Jezus Christus en zijn apostel Paulus geven ons niet de garantie dat tegenstanders ons geen kwaad kunnen doen. Dat kunnen ze wel. Ze kunnen ons zelfs doden. Maar dat is nog geen reden om bang voor hen te zijn. Want meer dan dat kunnen ze niet. Onze relatie met God kunnen onze vijanden nooit vernietigen. Niemand kan ons roven uit Zijn hand. De uiteindelijke overwinning kunnen ze nooit ongedaan maken. Daarom hoeven we niet bang te zijn. Daarom mogen we standvastig en onverschrokken blijven, zelfs als de vijand ons hevig aanvalt. Die onverschrokken houding zal de vijand afschrikken. Er ligt een aanwijzing in van het feit, dat zij zelf uiteindelijk het onderspit zullen delven en hun ondergang tegemoet gaan. De tegenstanders zullen merken dat de onverschrokkenheid van gelovigen niet menselijk is. Ze gaan beseffen dat er iemand achter zit, God zelf. Hij is het die ons pal doet staan, die onze vrees van ons afneemt en die zijn gemeente zal bevrijden van de vijanden.

Paulus spreekt uit ervaring. Hij heeft het ondervonden toen hij in Filippi was. Hij heeft daar stokslagen moeten ondergaan, heeft met z'n voeten in het blok gevangen gezeten. Maar ondanks zijn oncomfortabele toestand heeft hij midden in de nacht gebeden en gezongen. Dat kun je alleen maar omdat je weet dat God aan jouw kant staat. En toen na een aardbeving de verbouwde cipier van de gevangenis vroeg wat hij moest doen om gered te worden, was Paulus' antwoord: geloof in de Here Jezus en je zult behouden worden (Hand.16:30). Daar heeft Paulus geen moment aan getwijfeld. Ook niet toen hij geslagen werd en met de voeten in het blok zat. En daar hoeven wij ook niet aan te twifelen. Wat de tegenstanders ons ook aan doen de overwinning staat vast: daar mogen we aan vasthouden ook vandaag. Eensgezind, schouder aan schouder, het oog gericht op Christus. Hij heeft de overwinning behaald.

AMEN